

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR

ÖMER SOYUTEMİZ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2021/8194
Karar Tarihi : 18/12/2024

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Selahaddin MENTEŞ
Yılmaz AKÇİL
Raportör : Ali Erdem ŞAHİN
Başvurucu : Ömer SOYUTEMİZ
Vekili : Av. Sarper ALPTEKİN

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, kamu görevlisinin idareye verdiği dilekçede kullandığı ifadelerden dolayı disiplin cezası ile cezalandırılması nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu 1983 doğumlu olup başvuruya konu olayların yaşandığı tarihte Çeşme'deki Ildır Jandarma Karakol Komutanlığında uzman jandarma (asayiş tim komutan vekili) olarak görev yapmaktadır.

3. Somut olayda Çeşme İlçe Jandarma Komutanlığı, aldığı istihbarat bilgisi üzerine Ildır'da düzensiz göçmelere karşı bir operasyon gerçekleştirmiştir. Anılan ihbarda düzensiz göçmenlerle ilgili olarak Ildır Jandarma Karakol personelinin suç örgütleri ile bağlantılı olduğu ve rüşvet aldığı iddialarının da dile getirilmesi nedeniyle söz konusu operasyon, Ildır'da görevli jandarma personeline haber verilmeksizin İlçe Jandarma Komutanlığı uhdesinde tamamlanmıştır.

4. Operasyon sonrasında İlçe Jandarma Komutanı, Ildır Jandarma Karakoluna gelerek görevli personelin cep telefonlarını toplamış ve birtakım incelemelerde bulunmuştur. Başvurucu, sabah mesaiye geldiğinde amiri olduğu personele yapılan uygulamadan haberdar olmuş; Ildır Asayiş Tim Komutanlığına vekâlet etmesi nedeniyle yaşanan olayların soruşturulması için Komutanlık makamına bir dilekçeyle başvurmuştur. Başvurucunun yapılan uygulamayı hukuksuz bulduğu ve sorumlular hakkında gerekli işlemlerin yapılmasını istediği dilekçenin ilgili kısmı şöyledir:

"... Amiri durumunda olduğum personelin hiçbir hukuki dayanak ve somut delil ya da gecikmesinde sakınca bulunan hal olmaksızın cep telefonlarının toplanarak incelenmesi neye göre yapılmıştır?... İsnat edilen suçlamanın mahiyetine bakıldığında organize suç örgütüne üye olmak, insan ticareti yapmak vb. gibi birçok onura ve şerefe yakışmaz suçlamalar olduğu açıktır. Hal böyleyken ne idüğü belirsiz bir insan tacirinin iftiraları sebebiyle hukuka aykırı jandarma etiğine ters, insan haysiyet ve şerefine aşağılayıcı bu suçlama ve uygulamaların açıklanmasını istiyorum.

Uydurma beyanlarla sözde adaletin anında tecelli ettirildiği durum karşısında yıllardır personel kanunlarında yer alan özlük işlemlerinin (örneğin; nöbet hizmetleri yönergesi madde-5) yerine getirilmiyor olması personele olan sevgi ve saygıdan mı ileri gelmektedir?... Yapılan bu aşağılayıcı uygulama ve haksızlığın Türk tarihine ve Türk askerine yakışmadığını düşünüyorum. Bu durumda karakolumuzda yapılan adli soruşturmaya katılmak istemiyorum. Neticede ne idüğü belirsiz bir insan tacirinin beyanı ve ilçe jandarma komutanının suçlamaları nedeniyle şüpheli durumundayım. ...olayın suç duyurusu yapılmak suretiyle cumhuriyet savcılığına bildirilmesini istiyorum ... gerekli tespit için bütün ilçe jandarma komutanlığı çalışanlarının cep telefon kayıtlarının incelenmesini, şahsi ve özellikle yakın akraba mal varlıklarının araştırılmasını istiyorum."

5. Bahse konu dilekçede kullandığı ifadeler nedeniyle başvuru hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır. Başvurucu; ifade ve savunmasında suçlamaların karakol nezdinde yapılması nedeniyle iddiaların kendisine de yöneldiğini kabul ettiğini, telefonların toplanması şeklindeki uygulamanın hukuka aykırı olduğunu belirterek iddiaların açıklığa kavuşturulması amacıyla söz konusu dilekçeyi yazdığını belirtmiştir.

6. Soruşturma neticesinde dilekçede yer alan "Bu durumda karakolumuzda yapılan yapılan adli soruşturmaya katılmak istemiyorum, neticede ne idüğü belirsiz bir insan tacirinin beyanı ve İlçe Jandarma Komutanının suçlamaları nedeniyle şüpheli durumdayım." ve "Uydurma beyanlarla sözde adaletin anında tecelli ettirildiği durum karşısında yıllardır personel kanunlarından yer alan özlük işlemlerinin yerine getirilmiyor olması personele olan sevgi ve saygıdan mı ileri gelmektedir. Yapılan bu aşağılayıcı uygulama ve haksızlığın Türk tarihine ve Türk askerine yakışmadığını düşünüyorum." ifadeler nedeniyle başvurunun 31/1/2018 tarihli ve 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun'un 8. maddesinin (4) numaralı fıkrasının (b) bendinin (5) numaralı alt bendi olan "görev içinde veya dışında amir ya da üstlerinin eylem veya işlemlerini olumsuz yönde eleştiri nitelikte söz söylemek ya da yazı yazmak" uyarınca altı ay kısa süreli durdurma disiplin cezası ile cezalandırılmasına ve cezanın aynı Kanun'un 7. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca aylıktan kesme cezası şeklinde uygulanmasına karar verilmiştir.

7. Başvurucu, hakkında tesis edilen disiplin cezasının iptali talebiyle idare mahkemesine başvurmuştur. İlk derece mahkemesi; başvurunun kendisine ve mahiyetindeki personele haksızlık yapıldığı inancıyla ve bu inancın verdiği psikolojiyle idarece cezalandırmaya konu edilen ifadeleri kullandığı, ifadelerin doğrudan amir ve üstlerinin gerek şahıslarına gerekse eylem ve işlemlerine yönelik bir eleştiri niteliğinde olmadığı, dolayısıyla söz konusu ifadelerin görev içinde ya da dışında amir ya da üstlerinin eylem ya da işlemlerini eleştiri nitelikte söz söylemek ya da yazı yazmak olarak nitelendirilemeyeceği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir.

8. İdare, söz konusu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Bölge İdare Mahkemesi, başvurunun İlçe Jandarma Komutanı'nın operasyon sonrası yaptığı uygulama ile genel olarak kurumda yapılan birtakım uygulamaları eleştirici ve olumsuz intiba yaratacak nitelik taşıyan ifadelerinin bir disiplin mesleği olan jandarmada çalışan bir personele yakışmayacak tarzda olduğu gerekçesiyle ilk derece mahkemesi kararını kaldırarak davanın reddine kesin olarak karar vermiştir.

9. Başvurucu, nihai kararı 3/2/2021 tarihinde öğrendikten sonra 5/3/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

10. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

11. Başvurucu; hukuki olmadığını düşündüğü durumun aydınlatılması için Komutanlığa verdiği dilekçe nedeniyle müdahalede bulunulmasının ifade özgürlüğünü, Bölge İdare Mahkemesinin ilgili ve yeterli gerekçe olmaksızın derece mahkemesinin verdiği işlemin iptaline ilişkin kararı kaldırmasının ise adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde; somut olayda başvurunun ifade özgürlüğünün ve adil yargılanma hakkının ihlal edilip edilmediği konusunda yapılacak incelemede Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri ile somut olayın kendine özgü koşullarının dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

13. Yukarıda anılan müdahale Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı müddetçe Anayasa'nın 26. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Anayasa'nın 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, ...yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, ...demokratik toplum düzeninin ... gereklerine ... aykırı olamaz."

14. Bu sebeple müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanunlar tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddesinde belirtilen nedenlere dayanma ve demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk koşullarını sağlayıp sağlamadığının belirlenmesi gerekir. Buna göre somut olayda öncelikle müdahalenin kanuni dayanağının bulunup bulunmadığı incelenecektir.

15. Hak ya da özgürlüklere bir müdahale söz konusu olduğunda Anayasa'nın 13. maddesinin emredici hükmü gereğince öncelikle tespiti gereken husus, müdahaleye yetki veren bir kanun hükmünün mevcut olup olmadığıdır (kanunilik şartına çeşitli bağlamalarda dikkat çeken kararlar için bkz. *Tuğba Arslan* [GK], B. No: 2014/256, 25/6/2014, § 82; *Halk Radyo ve Televizyon Yayıncılık A.Ş.* [GK], B. No: 2014/19270, 11/7/2019, § 35; *Sevim Akat Eşki*, B. No: 2013/2187, 19/12/2013, § 36; *Hayriye Özdemir*, B. No: 2013/3434, 25/6/2015, §§ 56-61).

16. Anayasa Mahkemesi, somut olaya konu müdahalenin dayanağı olan 7068 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (4) numaralı fıkrasının (b) bendinin (5) numaralı alt bendi olan "görev dışında amir ya da üstlerinin eylem veya işlemlerini olumsuz yönde eleştirci nitelikte söz söylemek ya da yazı yazmak" ifadesinin iptal edilmesi istemini incelediği itiraz başvurusunda kuralın iptaline karar vermiş; anılan kararda, kuralın görev içinde amir ya da üstlerin eylem veya işlemlerine yönelik olarak getirilen olumsuz eleştirinin otoriteyi zedeleyen, kurumun hiyerarşik düzenine veya işleyişine zarar veren bir unsur taşıyıp taşımadığına yahut genel olarak hizmet anlayışı içinde makul karşılanabilir nitelikte olup olmadığına bakılmaksızın her türlü eleştirinin cezalandırılabilmesine imkân tanıdığını belirterek kuralla ifade özgürlüğüne getirilen sınırlamanın demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olmadığı sonucuna ulaşmıştır (AYM, E.2023/24, K.2023/91, 4/5/2023, § §10-17).

17. Öte yandan somut olaya konu eylemin yapıldığı ve disiplin cezasının uygulandığı tarihlerde soruşturmanın dayanağı olan kuralın yürürlükte olduğu görülmektedir. Anayasa Mahkemesi, incelediği birçok başvuruda olay tarihlerinde yürürlükte olmakla birlikte daha sonra Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilen kurallara göre yapılan ve temel hak ve özgürlükleri etkileyen müdahalelerin Anayasa'nın 13. maddesi bağlamında kanunilik şartını taşımadığına karar vermiş; ilgili iptal gerekçelerini bireysel başvuru kararlarına esas almıştır. Bu itibarla başvuru konusu olay yönünden de anılan değerlendirme yönteminden ayrılmayı gerektirecek herhangi bir durum bulunmadığından müdahalenin kanunilik şartını karşılamadığı kanaatine ulaşılmıştır (özel hayata saygı hakkı yönünden bkz. *Abdulkadir Tuncay*, B. No: 2019/35343, 30/3/2022, §§ 49, 50; ifade özgürlüğü yönünden bkz. *İsmail Karaca*, B. No: 2017/26460, 21/4/2021, §§ 60-67; eğitim hakkı yönünden bkz. *Kemal Alican Yeğen ve diğerleri*, B. No: 2018/10488, 29/3/2023, §§16, 17; sendika hakkı yönünden bkz. *Nigar Hürel ve diğerleri*, B. No: 2017/16800, 22/11/2022, §§ 17-25).

18. Bununla birlikte somut olayın koşulları dikkate alındığında başvuruda sadece kanunilik ölçütünün değerlendirilmesi ile yetinilmesi, ifade özgürlüğünün kapsamına ilişkin uygulamada yaşanan anayasal sorunların çözümü için tek başına yeterli olmayacaktır. Bu nedenle müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olup olmadığının da belirlenmesine ihtiyaç olduğu değerlendirilmiştir. Somut olayda ifade özgürlüğüne yönelik müdahalenin kamu hizmetlerinin verildiği alanlarda çalışma düzeninin ve disiplinin sağlanması yönelik önlemlerin bir parçası olduğu, söz konusu amaçların Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kamu düzeninin korunması meşru amacı kapsamında kaldığı değerlendirilmiştir. Geriye, müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olup olmadığının belirlenmesi kalmaktadır.

19. İfade özgürlüğüne yönelik bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun kabul edilebilmesi için ise zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması ve orantılı olması gerekir (AYM, E.2007/4, K.2007/81, 18/10/2007; *Bekir Coşkun* [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, §§ 53-55; *Mehmet Ali Aydın* [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, §§ 70-72). Mahkemeler, bireylerin fikirlerini ifade özgürlüğü yoluyla ifade etme hakları ile Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen meşru amaçlar arasında adil bir denge sağlamalıdır (*Bekir Coşkun*, §§ 44, 47, 48; *Hakan Yiğit*, B. No: 2015/3378, 5/7/2017, §§ 58, 61, 66). Mahkemeler söz konusu dengelemeyi yaparken ve ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılayıp karşılamadığını değerlendirirken belirli bir takdir yetkisine sahiptir (*Kemal Kılıçdaroğlu*, B. No: 2014/1577, 25/10/2017, § 57). Bununla birlikte kamu gücünü kullanan organlar, değerlendirmelerinde ifade özgürlüğünün demokrasinin işleyişi için yaşamsal önemde olduğunu gözönünde bulundurmak zorundadır

20. Somut olayda başvuru, idareye verdiği şikâyet dilekçesinde kullandığı bazı ifadeler nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılmıştır (bkz. § 6). İlk derece mahkemesi dilekçenin karakol personeline haksızlık yapıldığı inancıyla hazırlandığını, ifadelerin doğrudan amir ve üstlerin şahıslarını ya da işlemlerine yönelik bir eleştiri olmadığını belirterek dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Anılan karar, ifadelerin eleştirici nitelikte olduğu ve jandarma personeline yakışmadığı gerekçesiyle istinaf kanun yolunda kadınırlarak dava kesin olarak reddedilmiştir (bkz. §§ 7,8).

21. Anayasa'nın 26. maddesinin asıl işlevi herkesin ifade özgürlüğünü korumaktır. Jandarma personelinin de dâhil olduğu kamu görevlileri toplumun diğer bütün bireyleri gibi ifade özgürlüğünden yararlanır. Bununla beraber Anayasa'nın 12. maddesinin "*Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder.*" biçimindeki ikinci fıkrası, kişilerin temel hak ve hürriyetleri kullanırken sahip oldukları ödev ve sorumluluklara gönderme yapar (Engin Kabadaş, B. No: 2014/18587, 6/7/2017, § 36; Hulusi Özkan, B. No: 2015/18638, 15/11/2018, § 35).

22. Kişi, kamu görevine kendi isteği ile girmekle bu statünün gerektirdiği ayrıcalıklardan yararlanmayı ve külfetlere katlanmayı kabul etmiş sayılır; kamu hizmetinin kendine has özellikleri bu avantajı ve sınırlamaları zorunlu kılmaktadır. Bu sebeplerle ifade özgürlüğüne yapılan müdahalelerde kamu görevlisinin bu yönü görmezden gelinemez. Nitekim Anayasa Mahkemesi de çok sayıda kararında kamu görevlisi olmanın sağladığı birtakım ayrıcalıkların ve avantajların yanında bazı külfet ve sorumluluklara katlanmayı ve diğer kişiler için söz konusu olmayan sınırlamalara tabi olmayı gerektirdiğini vurgulamıştır (İhsan Asutay, B. No: 2012/606, 20/2/2014, § 38; Cem Özaydın, B. No: 2017/26800, 13/1/2022, § 36; Elif Güneysu, B. No: 2017/31733, 7/10/2021, § 42).

23. Bu anlamda başvuru, kamu görevinin niteliği ve bağlı bulunduğu kurumun kamu düzeni ve iç güvenlikle doğrudan ilgili özel konumu, jandarma teşkilatının iç düzeni ve hiyerarşik yapısını düzenleyen özel kurallarının varlığı da dikkate alınmalıdır. Buna göre Anayasa Mahkemesi; belirli kategorilere mensup kamu görevlilerinin ifade özgürlüğüne yapılan müdahale ile onların ifadeyi kullanma biçimlerinin *kurumsal disiplinle uyumlu, sırrı ifşa etmeyen* nitelikte ve *dengeli* olmasının sağlanması için mesleki hiyerarşi kurallarına uyma yükümlülükleri arasında bir denge sağlanıp sağlanmadığını olayların bütünlüğü içinde gözetecektir (Engin Kabadaş, § 37; Adem Talas [GK], B. No: 2014/12143, 16/11/2017, § 47; Hulusi Özkan, § 36; Samet Çelikçapa, B. No: 2018/14878, 26/5/2022, § 38; Fatih Kılıç, B. No: 2019/6668, 1/3/2023, § 17). Dolayısıyla yapılacak değerlendirmede somut olayın kendi şartları içinde başvuru, hangi saik ile beyanda bulunduğu, beyanın hukuki ve fiili esası, beyan tarzı, beyanın muhtemel yorumları, kamu kurumuna etkileri ve başvuru, maruz kaldığı yaptırım gözönünde bulundurulmalıdır (Adem Talas, § 47).

24. Kamu hizmetlerinin yürütülmesindeki esas unsur, hizmetin gereği gibi (düzenli ve sürekli) olarak sunulması olup bu bağlamda kurum içi disiplinin hayati bir önemi olduğu tartışmasızdır. Konu güvenlik veya savunma hizmetleri gibi tam kamusal hizmetlerin sunumu olduğunda ise disipline ilişkin hükümlerin -özellikle hiyerarşiyi zedeleyecek açıklamalar bağlamında- daha katı uygulandığı bilinmektedir (benzer değerlendirmeler için bkz. Hulusi Özkan, § 41; Fatih Kılıç, § 17). Bu kapsamda hiyerarşi ve disiplin içindeki personelin bağlı olduğu makamlara sunduğu dilekçelerde belli usullere uygunluk şartının aranmasının ve

bunların dayandırıldığı disiplin yaptırımlarının bulunmasının zorunlu bir toplumsal ihtiyaca karşılık gelmediği söylenemez. Ancak dilekçedeki üslubun kurum içi disipline zarar verip vermediği değerlendirilirken de hassas davranılması ve personelin dilekçe hakkının orantısız bir biçimde kısıtlanmasına imkân verilmemesi gerekmektedir (bazı farklılıklarla birlikte askerî personel için bkz. *Barış Koç*, B. No: 2016/11722, 15/9/2020, § 53; *Fatih Kılıç*, § 20; polis personel için bkz. *Samet Çelikçapa*, § 39).

25. Somut olayda başvuru, gelen bir ihbar üzerine amiri olduğu personelin suç örgütleriyle ilişkilendirilmesinden ve telefonlarının toplanarak incelemesinden asayiş tim sorumlusu olarak rahatsızlık duymuştur. Başvurucunun bu rahatsızlığı ise bilhassa iddiaların güvenilir bir kaynaktan gelmemesine rağmen suçlamaya dönüşmesinden ve arama uygulamasının hukuki bir çerçevede (yasal dayanak, izin vb.) yapılmamasından kaynaklanmaktadır. Bunun yanında başvuru, nöbete ilişkin olarak süregelen talepleri hakkında idarece uzunca bir süredir çözüm üretilmezken kaynağı şüpheli bir ihbar üzerine ivedi olarak harekete geçilmesinden şikâyet etmiştir. Nihayetinde bir amirinin görev içindeki uygulamasının hukuka uygunluğunu sorgulamış, üst amirlerinden kendisi de dâhil olmak üzere hakkında suçlamada bulunulan kişilere ilişkin gerekli yasal işlemlerin başlatılmasını talep etmiştir.

26. İdare ise başvuruya konu dilekçede yer alan ifadelerin kamu hizmetinin gereği gibi yürütülmesini olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymak yerine otomatik olarak bir disiplin cezası uygulamıştır. Açıktır ki adli ve idari soruşturma mercilerine yapılan ihbar ve şikâyetleri nedeniyle kategorik cezalandırmalar hak arama özgürlüğü üzerinde daraltıcı bir etki oluşturur (bazı farklılıklarla birlikte kamu makamlarına verilen şikâyet dilekçeleri için bkz. *Çelebi Kutlu*, B. No: 2017/38612, 21/4/2021, § 50; *Samet Çelikçapa*, § 40). Üstelik başvuru, somut olaya konu ifadelerini dilekçeyle sınırlı tutarak yalnızca Komutanlık makamına yönelttiği gibi ne idare ne de bölge idare mahkemesi başvurucunun görüşlerini görev yaptığı kurumda veya kurum dışında yaymaya ve bilinir kılmaya çalıştığını da kabul etmiştir (benzer değerlendirmeler için bkz. *Samet Çelikçapa*, § 42).

27. Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında başvuru, cezalandıran idarenin ve müdahalenin hukuka uygunluğunu denetleyen Bölge İdare Mahkemesinin gerekçeleri dikkatli şekilde ele alınmıştır. Buna göre anılan merciler, kullanılan ifadeleri görev içinde amirin ya da üstün eleştirilmesi niteliğinde olduğunu ve jandarma da görevli bir kamu görevlisine yakışmadığını belirtmek dışında başvurucunun ifade özgürlüğü karşısında mesleki hiyerarşi kurallarına uyma yükümlülüğünün yerine getirilmesindeki üstün yararı gösteremediği, Anayasa Mahkemesinin kamu görevlisinin ifade özgürlüğüne yapılan böyle bir müdahalede yapılmasını beklediği, yukarıda sıralanan değerlendirmelerden hiçbirini yapmadığı sonucuna ulaşmıştır (bkz. § 23).

28. Anayasa Mahkemesi; çok sayıdaki kararında, ifade özgürlüğüne gerekçesiz olarak veya Anayasa Mahkemesince ortaya konulan kriterleri karşılamayan bir gerekçe ile yapılan müdahalelerin Anayasa'nın 26. maddesini ihlal edeceğini ifade etmiştir. İfade özgürlüğüne yapılan bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun kabul edilebilmesi için kamu makamları tarafından ortaya konulan gerekçelerin ilgili ve yeterli olması gerekir (diğerleri arasından bkz. *Kemal Kılıçdaroğlu*, § 58; *Bekir Coşkun*, § 56; *Tansel Çölaşan*, § 56; *Zübeyde Füsün Üstel ve diğerleri* [GK], B. No: 2018/17635, 26/7/2019, § 120). Buna göre değerlendirmelerinde Anayasa Mahkemesinin kabul ettiği standartları uygulamayan idarenin ve bölge idare mahkemesinin başvurucunun bir disiplin cezası ile cezalandırılmasının *zorunlu toplumsal bir ihtiyaca* karşılık geldiğini *ilgili ve yeterli* bir gerekçe ile ortaya koyduğunu da kabul etmek mümkün olmamıştır.

29. Açıklanan gerekçelerle müdahalenin kanunilik şartını taşımadığı ve zorunlu toplumsal bir ihtiyaca karşılık gelmemesi nedeniyle demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olmadığı anlaşıldığından Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

30. Başvurucu, ihlalin tespiti ve yeniden yargılama yapılması taleplerinde bulunmuştur.

31. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen bireysel başvuruya özgü yeniden yargılama kurumunun özelliklerine ilişkin kapsamlı açıklamalar için bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aliğül Alkaya ve diğerleri* (2), B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu* (3) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. İfade özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin ifade özgürlüğünün ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak amacıyla İzmir Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesine iletilmek üzere (E.2020/1562, K.2020/1748) İzmir 2. İdare Mahkemesine (E.2019/939, K.2020/627) GÖNDERİLMESİNE,

D. 487,60 TL harç ve 30.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 30.487,60 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 18/12/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.